

Õiguskantsler

Teie 22.04.2026 nr

Meie 29.05.2026 nr 14-5/261294/2604586

Töövõime hindamine

Lugupeetud avaldaja

Pöördusite õiguskantsleri poole, sest Te pole rahul Eesti Töötukassa otsusega, mille kohaselt tuvastati Teil osaline töövõime. Leiate, et otsust tehes ei ole Eesti Töötukassa arvesse võtnud seda, et Teie toimetulekuvõime on aja jooksul halvenenud. Peate võimalikuks, et Teie tervislikku seisundit kajastavaid dokumente on muudetud või on need eemaldatud. Ühtlasi soovisite teada, kuidas saaksite näha kõiki oma terviseandmeid, mis kajastavad ka raviajalugu.

Saan Teie murest aru. Kui Eesti Töötukassa on puudulike andmete tõttu hinnanud Teie töövõimet valesti, võite enda töövõime hindamist uuesti taotleda.

Selgitan, kuidas töövõime tuvastamise süsteem toimib ja mil viisil saate oma huve kaitsta.

1. Töövõimet hinnatakse [töövõimetoetuse seaduse](#) (TVTS) alusel. TVTS-iga on kehtestatud, et töövõime hindamisel võetakse arvesse inimese terviseseisundit, sellest tulenevaid tegutsemise piiranguid, kui kaua need võivad kesta ning kas tervis võib halvemaks minna või paraneda (TVTS § 5 lõige 2). Seejuures võetakse arvesse ka abivahendite kasutamist ja määratud ravi järgimist (tervise- ja tööministri [määrus nr 39](#) „Töövõime hindamise taotlusele kantavate andmete loetelu, töövõime hindamise tingimused ja töövõimet välistavate seisundite loetelu“ § 5 lõige 3).
2. Vajaduse korral aitab inimesel töövõime hindamise taotlust esitada Eesti Töötukassa juhtumikorraldaja (vt Eesti Töötukassa [veebileht](#) „Teenused ja hüved, töövõime hindamine“).
3. Kui inimene esitab töövõime hindamise taotluse koos puude raskusastme tuvastamise taotlusega, võib ta töövõime hindamise taotluse esitada Sotsiaalkindlustusameti kaudu (TVTS § 6 lõige 2; [puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse](#) § 2² lõige 2). Inimest abistab sel juhul vajaduse korral Sotsiaalkindlustusameti klienditeenindaja (vt Sotsiaalkindlustusameti [veebileht](#)).

Andmed

4. Töövõime hindamiseks vajalikud andmed on kirjas TVTS § 6 lõikes 3 ning tervise- ja tööministri määruses nr 39 „Töövõime hindamise taotlusele kantavate andmete loetelu, töövõime hindamise tingimused ja töövõimet välistavate seisundite loetelu“.
5. Selleks et oleks olemas töövõime hindamiseks vajalikud andmed, peab inimene olema käinud arsti vastuvõtul kuue kuu jooksul enne töövõime hindamise taotluse esitamist (TVTS § 6 lõige 4; töövõimetoetuse seaduseelnõu [678 SE](#) seletuskirja lk 18).

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

6. Tervishoiuteenuse osutaja peab tervishoiuteenuse osutamise nõuetekohaselt dokumenteerima ning vastavad dokumendid säilitama. Tervishoiuteenuse osutamise andmed tuleb kanda tervise infosüsteemi. Inimesel on õigus neid dokumente näha ja saada neist omal kulul ärakirju, kui seadusest ei tulene teisiti ([võlaõigusseaduse](#) (VÕS) § 769; [tervishoiuteenuste korraldamise seaduse](#) §59² lõike 1 punkt 3; sotsiaalministri [määrus nr 53](#) „Tervise infosüsteemi andmekoosseisud ja nende esitamise tingimused“; vt ka Tervisekassa veebilehte „[Patsientide õigused](#)“).

7. Inimene saab oma terviseandmeid näha ka [terviseportaalis](#).

8. Kui inimene leiab, et tema terviseandmed ei ole korrektsed, tuleb tal sellest teada anda sellele arstile, pereõele või mõnele teisele tervishoiutöötajale, kes need andmed tervise infosüsteemi kandis, ning paluda vead parandada (VÕS § 764; vt ka Andmekaitse Inspeksiooni veebilehte „[Tervishoid](#)“).

9. Lisaks tervise infosüsteemis olevatele andmetele võetakse töövõime hindamisel arvesse andmeid, mida inimene on ise Eesti Töötukassale esitanud (TVTS § 6 lõige 1). Töövõime hindamise taotluses tuleks tal võimalikult täpselt kirjeldada oma tervislikku olukorda: mis takistab tema liikumist, käelist tegevust, suhtlemist või muid tegevusi, sest ainult diagnoosi põhjal ei pruugi inimese töövõimet hindav ekspert tegelikust olukorrast ülevaadet saada.

10. Inimese töövõimet hinnatakse selle järgi, milline on tema tervislik seisund sel ajal, kui ta esitab töövõime hindamise taotluse (vt ka Riigikohtu [otsuse nr 3-20-2474](#) (20.06.2022) punkt 25). Tema olukorra hindamisel võetakse aga arvesse ka seda, milliseid retseptiravimeid ja meditsiiniseadmeid on talle viimase kahe aasta jooksul välja kirjutatud, millal ja mis diagnooside tõttu on ta olnud haiguslehel, ning millised diagnoosid ja haigusloo kokkuvõtted on arstid viimase viie aasta jooksul inimese kohta teinud. Kui kordushindamisel ütleb inimene, et tema tervis ei ole paranenud, ja Eesti Töötukassa hinnangul on tegemist pigem vähe muutuvate terviseprobleemidega, tuleb vajadusel vaadata ka rohkem kui viie aasta tagused andmeid (vt Sotsiaalministeeriumi koostatud [töövõime hindamise meetodika](#); sotsiaalkaitseministri ning tervise- ja tööministri [määrus nr 15](#) „Töövõime hindamiseks, puude raskusastme tuvastamiseks ning hüvitiste määramiseks ja maksmiseks vajalike tervise infosüsteemi andmete loetelu ja päringute perioodid“ § 2 lõige 5; Riigikohtu otsuse nr 3-20-2474 (20.06.2022) punkt 26).

11. Kahjuks võivad tervise infosüsteemis olevad andmed olla mõnikord puudulikud (vt nt [Riigikontrolli aruanne](#) „Terviseandmete õigsuse, täpsuse ja ajakohasuse tagamine“). Kui töövõime hindamisel selgub, et inimese enda esitatud andmed ja tervise infosüsteemis olevad andmed ei ole omavahel kooskõlas ning seetõttu on otsuse tegemiseks vaja lisaandmeid, peab Eesti Töötukassa läbi viima uurimismenetluse ja küsima taotluses nimetatud arstidelt täpsustavaid terviseandmeid (TVTS § 6 lõige 6; Riigikohtu [otsuse nr 3-21-629](#) (21.12.2023) punkt 13). Inimene ei pea töövõime kordushindamisel tervisest tulenevate piirangute jätkumise tõendamiseks käima omal algatusel kõigi võimalike eriarstide vastuvõtul (Riigikohtu otsuse nr 3-20-2474 (20.06.2022) punktid 28 ja 29).

12. Kui ka pärast lisaandmete saamist ei ole võimalik inimese töövõimet hinnata, on Eesti Töötukassal õigus suunata inimene selle tervishoiuteenuse osutaja vastuvõtule, kes esitab Eesti Töötukassale inimese töövõime kohta eksperdiarvamuse (TVTS § 7 lõige 3).

Otsus

13. Eesti Töötukassal tuleb oma otsust põhjendada, et inimene mõistaks, miks tema kohta just selline otsus tehti (vt Riigikohtu [otsuse nr 3-17-1110](#) (05.09.2019) punkt 18; otsuse nr 3-20-2474 (20.06.2022) punkt 31).

14. Kui Eesti Töötukassa ekspert hindab inimese piiranguid töö tegemisel leebemaks, kui inimene ise on seda teinud, tuleb Eesti Töötukassal inimese terviseandmeid veel kord uurida ja

oma otsust põhjendada. Kui aga inimene seab eksperdi hinnangu sisuliselt kahtluse alla, peab Eesti Töötukassa vajaduse korral kaaluma teise eksperdi kaasamist või lisaselgituste küsimist (määruse nr 39 § 7 lõike 1 punkt 3; Riigikohtu otsuse nr 3-17-1110 punktid 21-23).

Otsuse vaidlustamine

15. Praegusel juhul saate soovi korral esitada Eesti Töötukassale enda töövõime hindamiseks uue taotluse. Kui Teie viimasest arsti vastuvõtul käimisest on möödunud rohkem kui kuus kuud, tuleks Teil uuesti minna arsti vastuvõtule. Võiksite ka kontrollida, kas Teie kohta tervise infosüsteemis olevad andmed on õiged.

16. Kui Te Eesti Töötukassa uue otsusega ei nõustu, on Teil võimalik see otsus vaidlustada Eesti Töötukassas või halduskohtus. Otsuse saab vaidlustada 30 päeva jooksul pärast sellest teadasaamist (TVTS § 23; [haldusmenetluse seaduse](#) § 75). Vaide esitamise kohta leiab infot Eesti Töötukassa veebilehelt „[Vaide esitamine](#)“, halduskohtule kaebuse esitamist reguleerib [halduskohtumenetluse seadustik](#) (HKMS). Kohus toetub otsust tehes konkreetselt Teie juhtumi asjaoludele.

17. Kohus võib töövõime hindamise kohta kaebuse esitanud inimese osaliselt või täielikult vabastada riigilõivu tasumisest, kui see on vajalik õigusemõistmisele juurdepääsu tagamiseks. Selleks tuleb inimesel koos kaebusega esitada menetlusabi taotlus, milles inimene peab põhjendama, miks ta ei saa riigilõivu tasuda (HKMS § 110 lõike 1 punkt 1; § 111; § 112; § 114 lõiked 1 ja 3; § 115 lõiked 1-3 ja 6). Advokaati võtta ei ole vaja, kuna halduskohus peab olulised asjaolud välja selgitama, kogudes vajaduse korral tõendeid ise või kohustades neid esitama menetlusosalisi.

18. Kohus peab menetlusosalisele andma selgitusi ja hoolitsema, et ükski menetlusosalise huvide kaitseks vajalik avaldus ega tõend ei jääks inimese asjatundmatuse pärast esitamata. Avalduse läbivaatamist takistavad vormivead kõrvaldatakse.

19. Halduskohtusse pöördumise kohta saate lähemat teavet ja selgitusi (tähtaegade, riigilõivu, kaebuse vormistamise kohta jne) [kohtute veebilehelt](#).

Kuna Teil on võimalik oma õigusi tõhusamalt kaitsta vaide- või halduskohtumenetlustes, piirdume selgituste andmisega ([õiguskantsleri seaduse](#) § 25 lõige 3 punkt 4).

Õiguskantsler ei saa anda hinnangut vaide või kaebuse esitamise tulemuslikkuse kohta.

Loodan, et neist selgitustest on abi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise